

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 114

гр. Бл., 04.02.2022 г.

**ОКРЪЖЕН СЪД – Бл., ПЪРВИ ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ
СЪСТАВ**, в закрито заседание на четвърти февруари през две хиляди
двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Катя Бельова

Членове: Лилия Масева
                      Анета Илинска

като разгледа докладваното от Катя Бельова Въззивно частно гражданско
дело № 20211200501135 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл.274 и сл. ГПК.

Образувано е въз основа на частна жалба, подадена от ЦВ. ЦВ. М., ЕГН *****, с адрес:
гр.Бл., ул.“О.” ,,,,, , против Определение №736 от 09.12.2021 г., постановено по гр.д.
№2787/2021 г. по описа на РС-Бл..

С атакуваното определение са отхвърлени като неоснователни молбите на ищцата ЦВ. ЦВ.
М. за освобождаване от заплащане на дължимите държавни такси и разноски по делото и за
предоставяне по делото на правна помощ под формата на процесуално представителство.

В частната жалба се излагат съображения за незаконосъобразност на атакуваното
определение. Поддържа се, че не отговаря на истината становището на районния съд, че от
събраните по делото данни не можело да се направи извод, че жалбоподателката не е в
състояние да осигури парични средства за заплащане на дължимата по делото държавна
такса и да наеме договорен защитник. Твърди се, че действително след направена справка в
Търговския регистър по физическо лице се установявало, че физическо лице с имена ЦВ.
ЦВ. М., като резултат излизат две търговски дружества. Действително било и
обстоятелството, че едноличен собственик и управител на търговското дружество „М.с.“
ЕООД е физическо лице с имена ЦВ. ЦВ. М., но се твърди, че това лице не е ищцата
(настоящ жалбоподател), а друго лице, с друго ЕГН и друг адрес. На следващо място,
поддържа се, че е неправилен и извода на районния съд, че жалбоподателката получава
доходи в резултат на това, че е ликвидатор на дружеството „Км.П.“ ЕООД. Посочва се, че
действително жалбоподателката е била собственик и управител, а впоследствие и
ликвидатор на посоченото дружество, но се твърди, че същото, считано от 26.02.2020 г. е
заличено от ТРРЮЛНЦ. Частната жалбоподателка навежда още, че извода на съда, че
получава доходи за двете си деца от баща им е неправилен, което било видно от

представената справка от РП-Бл., от която се установявало, че действително бащата на децата ѝ е осъден да плаща издръжка на децата, но се твърди, че същият не е изпълнил това си задължение. Жалбоподателката не оспорва извода на районния съд, че притежава идеални части от недвижими имоти, но твърди, че следва да бъде взето предвид обстоятелството, че притежава 1/9 идеална част от поземлен имот – парцел, който е придобила чрез дарение, с която идеална част не може да се разпорежи с цел получаване на каквито и да било доходи. Твърди се също, че в миналото жалбоподателката е придобила право на собственост върху 1/2 идеална част от недвижим имот с идентификатор 04279.627.105.1.2, който имот представлява жилище – апартамент. Посочва се обаче, че по отношение на това жилище била учредена законна ипотека, а по-късно била наложена и възбрана, а към настоящия момент като купувач и собственик на имота фигурирало лицето В.Д.В.. С оглед изложените съображения се поддържа, че жалбоподателката не разполага с финансова възможност за заплащане на дължимата по делото държавна такса и ангажиране на договорен защитник, поради което се иска отмяна на атакуваното определение и уважаване на молбите на жалбоподателката за освобождаването ѝ от държавни такси и разноски по делото и за предоставяне на безплатна процесуална помощ по делото.

Към жалбата са приложени описаните в нея писмени доказателства.

Бл.ският окръжен съд, след като съобрази материалите по делото, приложимия закон и възраженията в частната жалба, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Частната жалба е процесуално допустима, тъй като е подадена в законоустановения срок от процесуално легитимирана страна и срещу подлежащ на обжалване първоинстанционен съдебен акт.

Разгледана по същество, частната жалба се явява основателна, по следните съображения:

От материалите по делото се установява, че гр.д. №2787/21 г. по описа на РС-Бл. е образувано въз основа на искова молба, подадена от ЦВ. ЦВ. М., ЕГН *****, с адрес: гр.Бл., ул.“О.”,,,,,, против „Ф.И.“ ЕАД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр.С., р-н „Л.“, ул.“Х.И.“ №15, представлявано от Л.Д., с която е поискано постановяване на решение, с което да се признае за установено, че ищцата не дължи на ответника сумата в размер на 12 714 лв. (дванадесет хиляди седемстотин и четиринадесет лева), представляваща главница по договор за кредит №PLUS-01263431 от 16.09.2008 г., сключен с „БНП П.Ф.“ ЕАД, поради изтичане на погасителна давност по отношение на вземането.

С отделна молба от 05.11.2021 г. ЦВ. ЦВ. М. е поискала от съда да бъде освободена от държавни такси за образуване на делото на основание чл.83, ал.2 ГПК, поради липса на финансови средства за заплащането на такива, а с такава от 03.12.2021 г. ищцата е поискала да ѝ бъде предоставена правна помощ по делото, също така поради липса на средства за заплащане на възнаграждение за адвокат. Към молбите са приложени съответните декларации за семейно и материално положение и доказателства относно заявените обстоятелства.

В декларациите за семейно и материално положение (приложени на л.11 и л.29 от делото) ищцата Ц.Ц. М. посочва, че семейството ѝ се състои от нея и трите ѝ деца – К.Й.М., Й.Й.М. и М.М., и трите непълнолетни. Отражено е, че получава трудови възнаграждения, които месечно възлизат на сумата от 650 лв. Не са отразени други източници на доходи. Посочено е също, че ищцата и членовете на семейството ѝ не притежават движими и недвижими вещи. Посочените обстоятелства са декларирани под страх от предвидената в чл.313 НК наказателна отговорност при невярно деклариране.

От представеното Удостоверение изх.№*****-1/28.10.2020 г. на НОИ, ТП – Бл., се установява, че за периода от януари 2020 г. до октомври 2020 г. на ищцата ЦВ. ЦВ. М., ЕГН *****, не е изплащано парично обезщетение за безработица.

В представената по делото Справка – данни за осигуряването по ЕГН за периода от 01.01.2020 г. до 31.10.2020 г., издадена на ЦВ. ЦВ. М. от ТД на НАП-С., се установява, че ищцата е имала осигурителен доход за посочения период, както следва: за м.януари 2020 г. – 610 лв.; за м. февруари 2020 г. – 610 лв.; за м. март 2020 г. – 610 лв., за м.април 2020 г. – 229, 21 лв.; за месец май 2020 г. – 153, 42 лв.; за м. юни 2020 г. – 305 лв.; за м. юли 2020 г. – 305 лв.; за м.август 2020 г. – 610 лв.; за м. септември – 613, 66 лв. и за м. октомври – 613, 66 лв.

От представените Удостоверения за раждане №№3296159161, 604348 и 080705 се установява, че ищцата ЦВ. ЦВ. М., ЕГН *****, е майка на децата М.М., К.Й.М. и Й.Й.М., и трите непълнолетни.

С Решение №6952 от 30.11.2009 г., по гр.д.№2417/2009 г. по описа на РС-Бл., влязло в законна сила на 30.11.2009 г., е прекратен брака на ищцата ЦВ. ЦВ. М. с Й.С.М., като последният е осъден да заплаща на малолетните си деца К.Й.М. и Й.Й.М. месечна издръжка в размер по 80 лв.

От служебно извършена от настоящия състав на съда справка в ТРРЮЛНЦ се установява, че управител и собственик на капитала на търговското дружество „М.с.“ ЕООД, ЕИК ***** е лицето ЦВ. ЦВ. М., която видно от учредителния акт на дружеството, че е с ЕГН *****.

От служебно извършена от настоящия състав на съда справка в ТРРЮЛНЦ се установява, че ищцата ЦВ. ЦВ. М. е била ликвидатор на търговското дружество „Км.П.“ ЕООД, което дружество към настоящия момент е заличено от търговския регистър.

В изисканата от РС справка за притежаваните от ЦВ. ЦВ. М., ЕГН *****, недвижими имоти, е отразено, че същата е собственик на два имота – 1/9 ид. ч. от поземлен имот с идентификатор „„„„„„, по КККР на гр.Бл. и на 1/2 ид.ч. от самостоятелен обект в сграда с идентификатор 04279.627.105.1.2 по КККР на гр.Бл..

От представената пред въззивния съд Справка чрез отдалечен достъп, издадена от Служба по вписванията при РС-Бл., се установява, че на 29.06.2011 г. като купувач на имот с идентификатор 04279.627.105.1.2 по КККР на гр.Бл. е вписано лицето В.Д.В., ЕГН *****, въз основа на издадено постановление за възлагане.

От представеното Удостоверение №7813/2021 г. на РП-Бл. се установява, че по повод на

подадена жалба от ищцата Ц.М. е образувано досъдебно производство №7852зм447/2021 г. по описа на 02 РУ Бл. за извършено престъпление по чл.183, ал.1 НК.

РС-Бл. с атакуваното определение е приел, че ищцата ЦВ. М. притежава недвижими имоти – част от недвижим имот – апартамент (чрез покупко-продажба) и част от поземлен имот (чрез дарение), че същата е управител и едноличен собственик на капитала на „М.с.“ ЕООД и ликвидатор на „Км.П.“ ЕООД, в което качество получава възнаграждение. Отделно от това, било видно от бракоразводното решение, че бащата на две от децата на ищцата е осъден да плаща издръжка и по всяка вероятност плаща такава. С оглед посочените обстоятелства, РС е приел, че ищцата разполага с достатъчно средства за да заплати дължимата по делото държавна такса от 508, 56 лв. и за да заплати адвокатско възнаграждение за процесуален представител по делото.

Определението е неправилно.

В константната практика на ВКС, обективирана напр. в определение №603/02.10.2014 г. на ВКС по ч.т.д.№2139/2014 г., II т.о.; определение №573/12.07.2011 г. по ч.т.д.№230/2011 г. на ВКС, II т.о.; определение №612/12.08.2010 г. по ч.т.д.№564/2010 г. на ВКС, II т.о., определение №496/10.07.2013 г. по ч.т.д.№2492/2013 г. на ВКС, II т.о. и други, постановени по реда на чл.274, ал.3 ГПК, е прието че при молба на страната за освобождаване от държавна такса и разноси на основание чл.83, ал.2 ГПК съдът следва да извърши преценка дали са предпоставки за освобождаване на молителя от внасяне на държавна такса въз основа на доказателства за имущественото състояние на лицето, семейното му положение, възраст, здравословното му състояние, трудова заетост и всички обстоятелства, относими към възможността за изпълнение на законоустановеното задължение за внасяне на държавна такса и разноси за производството по делото. След изясняване на общото материално състояние на страната и останалите относими обстоятелства съдът е длъжен да ги съпостави с цената на иска/исковете и пълния размер на дължимата държавна такса и разноси и въз основа на това да прецени дали страната разполага с достатъчно средства към момента на искането, за да заплати дължимата държавна такса или част от нея и разноските по делото. В подобен смисъл е и приетото в мотивите към т. 12 от ТР № 6/2012 г. на ОСГТК на ВКС, а именно че искането по чл. 83, ал. 2 от ГПК, дори когато е направено при обжалване на съдебен акт се преценява не само с оглед на конкретно задължение да се плати държавна такса или съдебни разноси по жалбата, съответно във връзка с отговора по нея, а доколко страната разполага с достатъчно средства, за да се натовари с плащането на таксите и съдебните разноси в съдебното производство, когато съдът намери, че страната е материално затруднена по начин, че няма да може да упражнява предоставените ѝ процесуални права по делото и освобождава от заплащането им по чл.83, ал.2 от ГПК и това разрешение е важно до приключване на съдебното производство във всички съдебни инстанции, доколкото няма промяна в обстоятелствата.

В настоящия случай, предявеният пред районния съд иск по чл.439, ал.1 ГПК е оценяем по своя характер, като неговата цена възлиза в размер на 12 714 лв. (чл.68 ГПК). Държавната такса е 4 % върху цената на иска, но не по-малко от 50.00 лв. (чл.73, ал. 1 ГПК, вр. чл.1 от

Тарифа за държавните такси по ГПК). В случая за разглеждането на иска се дължи държавна такса в размер на 508, 56 лв.

Съдът намира, че неправилно първоинстанционният съд е приел, че ищцата разполага с достатъчно средства за да заплати дължимата по делото държавна такса. От декларираните в представената от ищцата декларация по чл.83, ал.2 ГПК обстоятелства и допълнително представените от нея писмени доказателства се установява, че ищцата получава единствено заплата в размер на 650 лв. месечно и притежава право на собственост върху 1/9 ид. ч. от поземлен имот с идентификатор „,,,,,,,“, по КKKP на гр.Бл.. Други доходи и имущества ищцата не е установено да притежава. Същевременно същата има три деца, за чието отглеждане също са необходими средства. С оглед на тези фактори настоящият състав счита, че искането за освобождаване от заплащане на държавна такса е основателно. При месечен доход в посочения по-горе размер (650 лв.) ищцата трудно би могла да отдели средства да заплати държавна такса в размер на 508, 56 лв. и предстоящите разноси за делото, дори и за двете от децата бащата да заплаща редовно месечната издръжка в определения с решението по гр.д.№2417/2009 г. по описа на РС-Бл. размер по 80 лв. за всяко дете, каквито данни няма по делото, а и не са декларирани.

При преценката си относно възможността на ищцата да заплати държавната такса по делото, първоинстанционният съд неправилно е анализирал изисканите от него справки от ТРРЮЛНЦ и от Агенцията по вписванията при РС-Бл.. От извършена от настоящия съдебен състав служебно проверка в ТРРЮЛНЦ по партидата на търговското дружество „М.с.“ ЕООД се установи, че действително собственик и управител на дружеството е лице, с имена идентични на ищцата – Ц.Ц. М.. Същата обаче е с различно от ищцовото ЕГН, а именно – *****, което се установява от учредителния акт на дружеството, публикуван по партидата на дружеството. Следователно касае се за две напълно различни физически лица, поради което няма как да се приеме, че ищцата е собственик и управител на дружеството. Не може да се приеме, следователно, и че извлича някакви печалби от търговската дейност на коментираното дружество. На следващо място, не може да се приеме, че ищцата извлича доходи и от това, че е ликвидатор на търговското дружество „Км.П.“ ЕООД, както неправилно е прието от районния съд. От служебно извършена справка по партидата на въпросното дружество настоящият съдебен състав установи, че действително ищцата е била ликвидатор на дружеството, което не се оспорва и от жалбоподателката. Дружеството обаче към момента е заличено, поради което и възможността на ищцата да извлича доходи (да получава възнаграждение) от тази си дейност очевидно е изключена. На следващо място, неправилно е прието от районния съд, че ищцата притежава част (1/2) от недвижим имот – апартамент. От представената с частната жалба справка от Служба по вписванията-Бл. се установява, че този недвижим имот (самостоятелен обект в сграда с идентификатор 04279.627.105.1.2 по КKKP на гр.Бл.) е продаден по реда на публичната продажба на купувача В.Д.В., поради което изводите на районния съд, че имотът е собствен на ищцата са необосновани.

Не се споделят и съображенията на районния съд, че бащата на две от децата на ищцата е

осъден да плаща издръжка и по всяка вероятност такава се заплаща. В тази насока следва да се посочи, че изводите на съда не могат да почиват на вероятно осъществени в обективната действителност факти, а само и единствено на реално осъществени и доказани по делото, посредством надлежните доказателства, факти. В случая фактът на плащане на такава издръжка не е установен, а и не се декларира от ищцата в представената декларация. Ето защо и няма как да се вземе предвид при преценка на нейното имуществено състояние. Ако ищцата не е отразила този факт съзнателно, то за нея е налице друг вид отговорност (вж. чл.313 НК), но само поради факта, че бащата е осъден да плаща издръжка на две от децата не може да се презюмира фактът, че такава действително се и плаща. Съвсем отделен е въпросът, че дори и такава да се плаща, то това изобщо не означава, че със същата (която е в размер по 80 лв. за всяко от децата) ищцата следва да заплати следващата се по делото държавна такса.

Като не е съобразил, горните обстоятелства, установяващи, че ищцата е материално затруднена по начин, че няма да може да упражнява предоставените ѝ процесуални права по делото, неправилно районният съд е отказал да освободи ищцата от внасяне на дължимата държавна такса и разноските по делото.

Аналогично е становището на съда и досежно искането на ищцата за предоставяне на безплатна правна помощ по делото. По граждански дела правната помощ се състои в осигуряване на безплатна адвокатска защита чл.94 ГПК. Вида, обхвата и предпоставките за предоставяне на правна помощ са регламентирани в ЗПП – чл.21-чл.27, като единственият вид правна помощ, който предоставя гражданският съд, е процесуалното представителство – чл.21, т.3 ЗПП. Правната помощ се предоставя на физически лица, в качеството им на страни по уредените от ГПК производства, ако те отговарят на критериите за предоставянето ѝ. Право на безплатна правна помощ по граждански дела има само страна – физическо лице – чл.5 ЗПП. Правната помощ по граждански дела е една възможност, която се предоставя на физически лица с цел осигуряване на равен достъп до правосъдие. Тази правна помощ се предоставя само в изрично предвидените в ЗПП хипотези. Правна помощ за процесуално представителство по ЗПП се предоставя в два случая: първо, когато по закон се предвижда задължителна адвокатска защита, и второ по преценка на съда. По преценка на съда правна помощ се предоставя, когато въз основа на представени доказателства от съответните компетентни органи съдът прецени, че страната няма средства за заплащане на адвокатско възнаграждение и/или държавни такси. Съгласно разпоредбата на чл.24, т.1 и т.2 от ЗПП правна помощ не се предоставя когато предоставянето ѝ не е оправдано от гледна точка на ползата, която тя би донесла на лицето, кандидатстващо за правна помощ (чл.24, т.1 от ЗПП) и когато претенцията е очевидно неоснователна, необоснована или недопустима (чл.24, т.3 от ЗПП).

В конкретния случай, в закон не е предвидено задължителна адвокатска защита по настоящето дело, поради което адвокатска защита може да се предостави безплатно само по преценка на съда – когато въз основа на представени доказателства от съответните компетентни органи съдът прецени, че страната няма средства за заплащане на адвокатско

възнаграждение и/или държавни такси. Анализа на доказателствата по делото (както се посочи по-горе) сочат на наличието на невъзможност за ищцата за заплащане на адвокатско възнаграждение по делото (вж. изложените по-горе съображения във връзка с искането за освобождаване от държавна такса), поради което искането и за предоставяне на безплатна правна помощ се явява основателно и следва да се уважи.

Предвид гореизложеното жалбата се явява основателна и следва да бъде уважена. Атакуваното с нея определение следва да бъде отменено, като вместо него бъде постановено друго, с което на ищцата да бъде освободена от заплащане на държавна такса и разноски по делото, както и да ѝ бъде предоставена правна помощ, изразяваща се в процесуално представителство по първоинстанционното дело до окончателното приключване на делото.

Водим от горните съображения, Бл.ският окръжен съд

ОПРЕДЕЛИ:

ОТМЕНЯ като незаконосъобразно Определение №736 от 09.12.2021 г., постановено по гр.д.№2787/2021 г. по описа на РС-Бл., като вместо него **постановява:**

ОСВОБОЖДАВА ЦВ. ЦВ. М., ЕГН 8105146316, с адрес: гр.Бл., ул.“О.” ,,,,,, от задължението да заплати държавни такси и разноски в производството по гр. дело №2787/2021 г. по описа на РС-Бл..

ПРЕДОСТАВЯ на ЦВ. ЦВ. М., ЕГН *****, с адрес: гр.Бл., ул.“О.” ,,,,,, правна помощ в производството по гр. дело №2787/2021 г. пред Районен съд – Бл., до окончателното приключване на делото.

Делото да се върне на Районен съд-Бл. за изпращане на препис от определението и искане до Адвокатски съвет гр.Бл. за определяне на адвокат за предоставяне на правна помощ, вписан в НРПП, за процесуален представител на ищцата и продължаването на производството.

ОПРЕДЕЛЕНИЕТО не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____